

Наталія Блок: Театр повинен змушувати думати і змінювати світ

03-10-2018 06:43

Понад 140 років тому Іваном-Нечуєм Левицьким була написана повість «Кайдашева сім'я» про реалістичні проблеми тогочасних українців.

Чи міг тоді подумати автор, що українці так полюблять цей твір, що він стане візитівкою чи не кожного театру, а потім її спробують осучаснити.

Сучасна драматургиня Наталка Блок читала цей твір іще в школі. Їй тоді не спадало на думку, що вона писатиме колись ісценізацію на цю тему і що стане «херсонським шекспіром».

У розмові драматургиня розповіла про те, як їй працювалось та що з цього вийшло:

- Як виникла ідея писати інсценівку до твору?

До мене звернувся головний режисер херсонського театру Сергій Павлюк і сказав, що він хоче ставити виставу в сучасному варіанті. Розповів, що вони вже почали щось робити, але потрібен текст. Він показав свої напрацювання, як він бачить цю п'єсу.

Я запропонувала йому перенести дію у Залізний Порт. Тому що ця місцевість трішки схожа на те, що про писав Іван Нечуй-Левицький – маленьке містечко, поблизу з Росією. Залізний Порт – це теж маленьке містечко і ми маємо зараз кордон з анексованим Кримом і т.д. Я написала перших пару сцен і Сергій сказав, що він у захваті, що йому це подобається, і що треба рухатися далі.

Ми почали рухатися, обговорювали персонажів, які вони будуть, обговорювали, що буде відбуватися. Я

- Це Ваша перша спроба осучаснити класику?

Саме класику – так, але інсценівки я вже писала до цього.

- Чи орієнтувались на когось?

Ні. Я читала «Кайдашеву сім'ю» ще в школі, потім читала ще, а як почала вже писати, то вичитувала її досконало. Думала про ті проблеми і якось накладала їх на те, що відбувається зараз.

Загалом я пишу в стилі сучасної соціальної драми, завжди хочу говорити про проблеми, сучасні проблеми і проблеми «Кайдашевої сім'ї» сучасні.

Цікаво, що за ці 140 років мало що змінилось – проблеми сімейні вони залишилися, просто ми зараз ділимо не мотівило, а пульт від плазми, ділимо не город, а батьківський спадок і так далі.

- Що цікавого у цій роботі знайдуть для себе глядачі?

Дія проходить в залізному Порті, неподалік від Херсону, і відбувається рік. Тобто там хронометраж такий – це весна, літо, сезон, потім осінь і зима. Це, так би мовити, певний цикл. За цей час сини встигають одружитися, Кайдаш помирає. Там можна пізнавати всі події, які є в «Кайдашевії...», але це на сучасний лад.

Приміром, Карпо у нас – молодий парубок, який повернувся з АТО і він патріот, він хоче розбудовувати країну. Наш Лаврін, він теж патріот, гарний хлопець, але він хоче займатися мистецтвом, він бачить себе у цій сфері і так далі...

- Як йшла робота? Швидко і легко чи навпаки?

Це важка була робота, я писала, навіть в дорозі, коли кудись їхала. Потім ми працювали з режисером, коли почались репетиції, я вносила якісь правки і так безперервно. Бо текст треба відкласти, щоб він відлежався, а потім знову повернутись до роботи над ним – такий закон. Ми почали репетиції, потім я перечитала і повносила якісь уточнення.

Потім я дослухалася до режисера, який просив щось переробити. Тобто, ми працювали в такій тісній зв'язці і навіть зараз, коли ми очікуємо на прем'єру, йде процес роботи, який може потребувати якихось змін.

- Ви колись думали про те, що будете «херсонським шекспіром»?

Ні. Я просто писала, бо не могла не писати. Ти коли робиш щось творче, то робиш не тому, що ти хочеш щось комусь довести чи когось вразити, а тому, що воно в тебе є і тобі є про що сказати людям.

- Що Ви побажаєте глядачам, які будуть дивитись цю виставу? Напутнє слово від драматурга...

Завжди хочеться, щоб люди не просто отримали задоволення, припустимо, як від КВНу чи від комедії, а задумались.

Театр – це мистецтво, яке змушує думати, щоб п'ята дія, чи там остання сцена, відбувалась вже за лаштунками, десь на вулиці, за дверима театру, щоб щось відбулось на сцені таке, щоб у глядача в голові, в серці виникали питання: що нам з цим робити, а чому воно так, щоб ми змінювали щось навколо себе, а не просто подивилися щось веселе, щось сумне, десь поплакали, десь поаплодували і забули.

Деякі вистави працюють так, що ти їх пам'ятаєш потім багато років і може навіть обурений режисером і драматургом, але воно щось в тобі змінює і ти кажеш – так, ви були праві, тільки тоді ми цього не розуміли.

Я хочу глядачу побажати проходити трансформації, щоб до театру відносились не як до розваги, а як до інтелектуальної праці.

Спілкувалась **Еліза СОЛОДКА**